

10

JURIDISKIE PAKALPOJUMI

**dienas
bizness**

Ceturtdiena, 2018. gada 10. maijs
Redaktore: Ingrida Drazdovska
Tālr. 67063108, e-pasts: bizness@db.lv

ADVOKATŪRA

Koleģiālā sacensība

Visticamāk, tuvākajā laikā zvērinātu advokātu biroju skaits Latvijā būtiski nemainīsies un lielo biroju apvienošanās nav gaidāmas

DB apkopotais zvērinātu advokātu biroju TOP liecina, ka pēdējos gados tā augšgalā būtiskas izmaiņas nav notikušas, pirmais trijnieks pēc advokātu un to palīgu kopskaita palicis nemainīgs. Daži biroju vārdi gan vairs topā nav sastopami. Pēc iepriekšējos gados notikušajām vairākām zvērinātu advokātu biroju apvienošanām un saplušanām šis gads solās būt mierīgāks. Nozāres pārstāvji neprognozē lielo biroju spēku apvienošanu, lai gan neizslēdz, ka mazie biroji varētu izšķirties par šādu soli. Iespējams, šogad varētu tikt pieņemti grozījumi Advokātūras likumā, kas paredz vairākus jauninājumus, kuri skar gan pašu zvērinātu advokātu biroju darbību, gan arī to klientus.

Darba netrūkst

«Augošas ekonomikas ietvaros palielināties ir vidējā un lielā segmenta uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu skaits. Jācer, ka valsts uzņēmumu kapitāla daļu kotācijas ideja, ko premjers Māris Kučinskis ir vairākkārt pārisinājis gan pagājušajā gadā, gan šogad, nepalikis tikai idejas līmenī un mēs jau šogad redzēsim arī reālus IPO (sākotnējā publiskā piedāvājuma) projektus, lai kaut nedaudz tuvotos pārējo Baltijas valstu kapitāla tirgu aktivitātei. Šis fons nodrošina uzņēmēju optimismu un ģenerē jaunus uzdevumus arī zvērinātiem advokātiem.

Gada otrajā pusē prognozējams darba pieaugums saistībā ar iespējamām izmaiņām banku regulējuma un uzraudzības jomā. Ja pieplīsies visnotaļ optimistiskās Eiropas Centrālās bankas un Latvijas Bankas prognozes par Latvijas ekonomikas izaugsmi, šis būs vēl viens labs gads», runājot par darba apjomu, norāda ZAB Cobalt vadotais partneris, zvērināts advokāts Lauris Liepa. Arī ZAB Ellex Klaviņš vadotais partneris un zvērināta advokāte Līga Mervina norāda, ka tirgus ir ļoti aktīvs virknē nozaru, īpaši darījumos ar nekustamo īpašumu, dabas resursiem un infrastruktūras objektiem. Gada sākumā piedzīvotās svārstības finanšu sektorā ietekmējušas optimismu šajā nozarē, pašas bankas ir krietni piesardzīgākas, tomēr vispārēji ietekmi uz darījumu vidi advokāti neizjūt. Otra nozīmīga lieta, pēc viņas minētā, ir gaidāmas GDPR jeb *Vispārējās datu aizsardzības regulas* stāšanās spēkā maija beigās.

«Pēc Advokātu padomes mandāta esam palīdzējuši izstrādāt vadlīnijas advokātiem un advokātu birojiem, lai mūsu visu darbības atbilst gaidāmās regulas normām. Tomēr dabiski, ka lielākā daļa laika aiziet, palīdzot šajos jautājumos klientiem. Jāsaka, ka viņu gatavības līmenis ir ļoti atšķirīgs. Runājot par konkurenci nozarē, tā, protams, pastāv un šobrīd ir veselīga. Ir sajūta, ka tirgus ir piesātināts gan pieprasījuma, gan piedāvājuma pusē – darba pietiek visiem, bet arī klientiem ir, no kā izvēlēties. Nemīti domājams, ka strādāt efektīvāk un nodrošināt klientiem maksimāli labu pakalpojumu par pievilcīgu cenu», piebilst L. Mervina. Savukārt L. Liepa skaidro, ka advokātu skaits un proporcija pret iedzīvotāju skaitu, tostarp ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu Latvijā ir viena no zemākajām Eiropas Savienībā (ES). Tas nozīmē, ka advokātu nodarbinātība ir augsta un nevaram lietot apzīmējumu *konkurence šī jēdziena tiesiskajā nozīmē*.

«Dažos segmentos, piemēram, banku un finanšu pakalpojumi vai kompleksi liela mēroga darījumi, ir nodrošināts liels advokātu biroju piedāvājums un klientiem ir izcilas izvēles iespējas. Starp advokātiem un advokātu birojiem drīzāk

INFORMĀCIJA

Lielākie zvērinātu advokātu biroji pēc zvērinātu advokātu un palīgu skaita 2018. gadā*

Vietā		ZAB Kopā	Advokātu skaits	Palīgu skaits
1.	Cobalt	30	26	4
2.	Sorainen	25	20	5
3.	Ellex Klaviņš	24	19	5
4.-6.	TGS Baltic	13	9	4
4.-6.	Vilgerts	13	8	5
4.-6.	Rode un Partneri	13	9	4
7.	Evershed Sutherland Bitāns	12	8	4
8.-9.	Fort	11	10	1
8.-9.	Dzaruškāns&Partneri	11	10	1
10.	Rusūnovs&Partneri	10	6	4
11.-12.	Klotini un Sergis	9	7	2
11.-12.	Primus	9	8	1
13.-14.	IUSTUS	8	8	0
13.-14.	Rodl&Partner Legal	8	7	1
15.-16.	Kronbergs Čurkste Derling	7	7	0
15.-16.	Davidsons un Partneri	7	5	2
17.-24.	KPMG	6	4	2
17.-24.	Ramina un partneri	6	5	1
17.-24.	Rektina un Māze	6	6	0
17.-24.	O.Cars un J. Jurkāns	6	6	1
17.-24.	A.P un Partneri	6	6	0
17.-24.	Skraštins un Dzenis	6	5	1
17.-24.	Spīgulis&Kukainis	6	4	2
17.-24.	Triniti	6	6	0
25.-37.	Blugers un Plaude	5	5	0
25.-37.	Deloitte Legal	5	4	1
25.-37.	Loze&Partneri	5	4	1
25.-37.	Reihmanis&Partneri	5	5	0
25.-37.	A.Kozackovs un partneri	5	5	0
25.-37.	Amicus Curiae	5	5	0
25.-37.	Gilmstead	5	5	0
25.-37.	Intellex	5	5	0
25.-37.	Ludiņš un Krastiņš	5	5	0
25.-37.	M.Supes birojs	5	5	0
25.-37.	Rīgas 3. zvērinātu advokātu birojs	5	5	0

*atlasīti ZAB, kuros ir vismaz 5 zvērināti advokāti bez tiem, kam apturēta darbība

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU PADOME

Advokātu skaits un proporcija pret iedzīvotāju skaitu Latvijā ir viena no zemākajām Eiropas Savienībā. Tas nozīmē, ka advokātu nodarbinātība ir augsta un nevaram lietot apzīmējumu konkurence šī jēdziena tiesiskajā nozīmē.

Lauris Liepa, ZAB Cobalt vadotais partneris, zvērināts advokāts.

pastāv koleģiālā sacensība un sadarbība klientu interesēs. Aktīva klientu pieprasījuma apstākļos parasti apvienošanās nav raksturīga, jo tas pamatīgi kavētu biroja spējas izpildīt klientu uzdevumus. Šādos brīžos raksturīgi, ka no lielākiem birojiem atdalās nelielas profesionālas komandas vai atsevišķi advokāti, kuri sāk patstāvīgu praksi», atzīmē L. Liepa.

Skaits saglabāsies

«Maz ticams, ka gaidāmas apvienošanās lielo biroju vidi. Esam sasnieguši racionālas izaugsmes pozīcijas. Tomēr šāda veida aktivitātes nav izslēgtas mazāku biroju vidi, jo klienti pieprasā arvien lielāku specializāciju, kuru mazā birojā grūti nodrošināt», pauž L. Mervina. Kā piemēru viņa min tehnoloģijas, jo arī zvērinātu advokātu birojiem ir jāvirzās kopsoli ar laiku un jau šobrīd tiek izmantotas iespējas, ko sniedz tehnoloģiju un mākslīgā intelekta attīstība. Tas arī ir galvenais temats sarunās par advokātu biroju nākotnes attīstības tendenci. Viņa norāda: «Piemēram, Ellex Baltijas birojos esam sākuši testa režīmā izmantot *Luminance* – mākslīgā intelekta rīku,

kas jau šobrīd *due diligence* (padziļinātā izpēte – DB) procesā spēj samēklēt un uzrādīt riskantos punktus dažādos dokumentos. Tehnoloģisks risinājums jau šobrīd spēj to izdarīt, un mums nav noteikti jānodarbinā cilvēks liela apjoma materiālu apstrādei. Tomēr jānorāda, ka biroju nākotne noteikti nav saistīta ar cilvēka faktora izslēgšanu, bet gan maksimālas pievienotās vērtības radīšanu. Tiesa, šobrīd neatbilstēs ir jautājums – kā izaudzināsim pieredzējušus speciālistus, kas spēš dot augstvērtīgus padomus sarežģītās situācijās, ja viņu iespēju augs no apakšas lielā mērā izslēgs mākslīgais intelekts.»

L. Liepa uzskata, ka Latvijā zvērinātu advokātu biroju apvienošanās ir iespējama, tam ir labvēlīgi tirgus apstākļi. Tomēr, visticamāk, advokātu biroju skaits un to izmēri tuvākajā laikā būtiski nemainīsies. Viņaprāt, Latvijā advokātu biroju skaits pret mūsu valsts tautsaimniecību ir salīdzinoši mazāks nekā citviet Ziemeļvalstīs. Tālāk nākotnē advokātūras un advokātu perspektīva ir primāri atkarīga no valsts ekonomiskajiem rādītājiem.

Vairāki jauninājumi

Iespējams, jau šogad varētu tikt pieņemti grozījumi Advokātūras likumā. Grozījumi daļēji skar arī biroju klientus. «Ar grozījumiem likumā ir paredzēts precīzāk definēt zvērinātu advokātu biroju veidus un to tiesisko statusu. Tajos ir paredzēts, ka biroji tiks reģistrēti zvērinātu advokātu biroju reģistrā kā tiesību subjekti vai kā privāto tiesību juridiskās personas,» stāsta ZAB Deloitte Legal partneris, zvērināts advokāts Māris Liguts. Viņš skaidro, ka pirmajā gadījumā zvērinātu advokātu biroji veic grāmatvedību kā individuāli praktizējošs zvērināts advokāts un savā vārdā var iegūt tiesības un uzņemties saistības, tostarp būt darba devējs un nodokļu maksātājs. Savukārt zvērinātu advokātu birojs kā privāto tiesību juridiskā persona ir juridiskā persona, kura veic grāmatvedību kā personālsabiedrība, un savā vārdā var iegūt tiesības un uzņemties saistības, iegūt mantu, būt darba devējs un nodokļu maksātājs.

Pēc M. Liguta teiktā, būtiski, ka grozījumi daudz precīzāk noteiks zvērinātu advokātu biroju un tājā praktizējošo zvērinātu advokātu atbildību, kā arī daudz detalizētāk paredzēs klienta tiesības prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas nodarīti, sniedzot juridiskās palīdzību, aiz rupjas neuzmanības vai ļaunā nolūka.

Tāpat grozījumi skar obligāto zvērinātu advokātu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, kas ir jaunums, jo šobrīd likums neparedz šādu apdrošināšanu, taču iespējamie grozījumi neapšaubami skar visus zvērinātu advokātus, jo gan advokātu, gan viņu palīgu profesionālās darbības rezultātā iespējama zaudējuma risks būs obligāti apdrošināms.

Savukārt, lai sekmētu zvērinātu advokātu profesionālās kvalifikācijas celšanu, likuma grozījumu projekts paredz, ka zvērinātām advokātām viena kalendārā gada laikā profesionālās kvalifikācijas celšanai ir jāvelta ne mazāk kā sešpadsmit akadēmiskās stundas. Vienlaikus ir paredzētas arī bargākas sankcijas par šī pienākuma neievērošanu, proti, Disciplinārlietu komisijai būs tiesības lemt par advokāta nosūtīšanu uz kvalifikācijas pārbaudi. «No nākamā gada tiks stiprināta zvērinātu advokātu loma civilprocesa likumā, kuri paredz, ka lietās par kapitālsabiedrību dalībnieku vai akcionāru sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem un lietās, kas izriet no saistību tiesībām, ja prasības summa pārsniedz 150 tūkst. eiro, fiziskās personas un juridiskās personas pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā lietas kārto pašas vai ar advokāta starpniecību. Šis ir nākamais solis uz advokātu procesa koncepcijas ieviešanu, lai sašaurinātu to personu loku, kuras ir tiesīgas kārot klienta lietu citu kategoriju civiltiesā pirmās instances un apelācijas instances tiesās, tādējādi nodrošinot profesionālu tiesvedības procesu un paātrinot lietu izskatīšanu,» skaidro M. Liguts.

Elīna Pankovska